

ELŐFIZETÉS:
Egész évre . . . 6 ft.
Fél évre . . . 3 ft.
Negyed évre 1 ft. 50 kr.

A lap szellemi részét illető küldemények a szerkesztőnek, anyagiak a lap tulajdonosnak küldendők.

BÁCSKA.

MEGYEI KÖZÉRDEKŰ POLITIKAI KÖZLÖNY.

HIRDETÉSI DÍJ:
egy 1 hasábos petit sor 10 kr.,
többszöri hirdetésnél olcsóbb.
Nyitór sor 25 kr.
Bélyegdíj minden hirdetésnél 30 kr.

A hirdetések Bittermann Nándor könyv- és könyvnyomtatás vállalatjának és a szerkesztőnek fogadtatnak el.
Kéziratok nem küldetnek vissza.

Egyes szám ára 10 kr.

Megjelen minden kedden és pénteken.

Egyes szám ára 10 kr.

A delegációk.

Budapest, okt. hó 1-én.

(—s.) A delegációk legfelsőbb királyi kézirat folytán okt. 1-ére hivatnak egybe, még pedig az idén Budapestre. Elő vagyunk készülve arra, hogy ezen alkalomból az idén ismét nyilvánulni fog az a két ellentétes túlzó szempont, melyet a delegációk ülésezésekor minden évben hallani már megszoktunk. Egyfelől ugyanis magyar ellenzéki részről ismétlődik ilyenkor a stereotyp jajvesztés, hogy a magyar delegáció egy könnyelmű és lelkiismeretlen testület, mely a pénzt csak úgy szórja s a közös kormány minden törvénytelen ségét szó nélkül helybenhagyja, másfelől katonai körökből és pedig nemcsak Bécsből, hanem Berlinből is éppen ellenkezőleg azt a panaszt olvasuk, hogy különösen a magyar delegáció a hadsereg fejlesztését elhanyagolja, mert még a leg-szükségesebb költségek megszavazásába sem hajlandó belemenni. Sőt egy berlini lap a minapába olyan irányú cikket közölt, mely valóságos szemrehányást foglalt magában, mert — állítása szerint — a hármasszövetségben az osztrák-magyar monarchia a legkisebb áldozatokat hozza, a nép számához képest, a hadsereg számára, minek az lenne a következménye a berlini lap szerint, hogy a hármasszövetség nem tarthat lépést ellenfeleinek, Francia- és Oroszországnak katonai erejével. Mert Németország csak nem pótolhatja azt, a mit Ausztria-Magyarország elmulaszt.

És a két ellentétes és túlzó álláspont így egymás mellé állítva, a leghelyesebben megvilágítja, hogy az igazság a közepén van, s hogy ott tényleg meg is van. Delegációnk csakugyan a közéletben halad s egyik szemrehányásnak sincs igaza s jogosultsága.

A delegációk 25 év alatt minden találmányt és szervezeti újítást, a védelem és mozgósítás minden követelményét aránylag rövid idő alatt és nemzetgazdasági erőkhöz mérten a hadügyi kormány kezdeményezésére készségesen elfogadták és az ezekre szükséges költségeket meg is szavazták. Tessék csak összeadni az e címeiken évenként megszavazott milliókat s figyelembe venni, hogy ezeknek csakugyan meg van a látogatjuk hadi értékük. Az eredmény, még pedig nagy eredmény, tehát eléretett s ezen érdemből a delegációknak nem von le semmit az a körülmény, hogy egyes esetekben, különösen a magyar dele-

gáció és a magyar pénzügyminiszterek a hadügyi kormány előterjesztéseit bizonyos mértékig leszállították, mert hisz ezek az előterjesztések természetesen a maximális követeléseket szokták magukban foglalni. Sőt ez a szigorú és takarékos eljárás éppenséggel érdemül róható föl a magyar delegációnak, mert nem felejtette el az ország anyagi erejétől való gondoskodást s ekképen, az ország kimerülésének elejét vette, a miért számot tarthat az ország hálájára.

Mindezt ellenzéki részen nálunk persze elfelejtik és egytűl tájékozatlanságot is árulnak el, midőn a hadügyi kormány hiteltűléseiről szólnak, mert ezek tekintetében 1876 óta oly szigorú szabályok vannak érvényesítve, hogy csak előre nem látható elemi csapások és élelmezési árváltozások címén fordulhatnak elő nagyobb hiteltűlések.

A német lap pedig, mely a katonai létszámot és a hadügyi kiadást nálunk kevesli, abban téved, hogy csak a népszámot nézi s nem annak anyagi erejét is, amit azonban a magyar delegáció egy pillanatra sem téveszthet el szem elől.

Csak behatóan és tárgyilagosan kell tehát a delegáció működésével foglalkozni s akkor az ítélet igazságos és kedvező is lesz annak működésére nézve, mely bizonyára ilyen fog maradni ezután is.

A delegációk tagjait a képviselőház a napokban választotta meg. Megyénk képviselői közül beválasztottak: Latinovits Ernő, a rígyieai és Pulszky Ágost, a verbász-kulai kerület országgyűlési képviselői.

Az ország költségvetése. Wekkerle Sándor pénzügyminiszter e hó 1-én bejelentette a képviselőháznak a jövő évre szóló költségvetést. A pénzügyminiszter újabb sikereit dokumentálják a költségvetés numerusai s talán mondanunk sem kell, hogy milyen általános elismeréssel adózott a ház Wekkerlének. Beszédében szövegezt arról, hogy valamennyi tárca költségvetésének gazdagodott, de legfőképpen a földművelésügyi, az igazságügyi és a tanügyi terén várható reformokra irányoztak elő a múlt évekhez hasonlóan rendkívül nagy összegeket. Dörgő eljénriadalommal üdvözölték a minisztert, a mikor közölte, hogy az agghonvédek segélyalapját százezer forinttal emelte s mindennek szívével és örömeivel érezte hatotta át, a mikor a pénzügyminiszter, a dícsérvének még árnyékát is kerülve, egyszerűen konstata, hogy az állampénztárban a fölösleg meghaladja a tízennyeg milliót. Végül megemlékezett a miniszter a tárcája keretében alkotandó reformokról, közölt az egyenes adó reformjáról s hogy kész előterjesztéssel még nem lép most a ház elé, annak oka az, hogy időt akar engedni a legilletékesebb fak-

tornak: a közvéleménynek és a sajtónak, hogy e rendkívül jelentős reformmal behatóan foglalkozhassék. A beszéd végén percekig tartott a taps és az éljenzés. A szabadelvű párt, de még az ellenzéki párt tagjai is siettek, hogy kezzszoritással gratuláljanak a pénzügyminiszternek évről-évre öregedő sikeréhez. — Az 1893. évi költségvetés mérlege következőleg alakul: Rendes kiadások 378,005.231 frt, vagyis 7,706.199 frttal több, mint az előző évben, a mikor 370,299.032 frt volt. Átmeneti kiadások 85,083.348 frt vagy 77,792.620 frttal több, mint az előző évben, a mikor 7,290.728 frt volt. Beruházások 15,248.994 frt vagyis 1,976.966 frttal több, mint az előző évben, a mikor 13,272.028 frt volt. Rendkívüli közözügyi kiadás 6,928.023 frt vagy 280,900 frttal több, mint az előző évben, a mikor 6,647.123 forint volt. Összes kiadás 485,265.596 forint vagyis 87,756.685 frttal több, mint az előző évben, a mikor 397,508.911 frt volt. Rendes bevételek 402,278.985 frt vagyis 10,554.804 frttal több, mint az előző évben, a mikor 397,508.911 forint volt. — Átmeneti bevételek 83,000.658 frt vagyis 77,201.203 frttal több, mint az előző évben, a mikor 5,799.455 frt volt. Összes bevétel 485,279.643 frt vagyis 87,757.685 frttal több mint az előző évben, a mikor 397,523.636 frt volt. Összes kiadás 485,265.596 frt vagyis 87,756.685 frttal több mint az előző évben, a mikor 397,508.911 frt volt. E szerint tehát az 1893. évi költségvetés mérlege 14.047 frt fölösleggel zárul. A rendes kezelés mérlege a következő: Rendes kiadás 378,005.231 forint, rendes bevétel 402,278.896 frt. A fölösleg tehát 24,273.754 forint.

Helyi és megyei hírek.

A király nevenapja. Ma ünnepli az ország a király Öfelségének nevenapját. A helybeli róm. kath. templomban délelőtti 9 órakor s utána a gör. kel. Szent-György templomban ez alkalomra ünnepélyes istentisztelet fog tartatni. — A városban levő összes állami és törvényhatósági hatóságok, ugyszintén a cs. és kir. és a m. kir. honvéd tisztikar testületileg vesz részt mindkét felekezeten miséjén.

Személyi hir. Császká György kalocsai érseket a napokban Szabadkára várják. Nagy előkészületeket tesznek az érsek fogadtatására.

Személyi hir. Brankovics szerb patriárka vasárnap reggel Budapestre érkezett, hogy a kormánytól a szerb egyházi kongresszus mielőbbi egybehívását javaslatba hozza. Hétfőn délelőtt a patriárka a pesti szerb templomban Tököllynek, a budapesti Tököllyanum alapítójának emlékére gyászmisét mondott, ma, kedden délelőtt pedig a király nevenapja alkalmából a tabáni szerb templomban fényes segédlet mellett ünnepélyes tedeumot tart.

Kinevezések. Schmausz Endre, Bács-Bodrogh vármegye alispánja, kinevezte a vármegyei árvászekhez ideiglenes minőségű díjnokokká: Alföldy Lászlót, Bur-nách Mártont, Edl Pált és Kustár Gézát.

A „BÁCSKA“ tárcája.

A búsuló.

— Heine. —

Sípadt ifjú bú arcára

Szenvedés van írva.

A ki látja, mindégynéki

Fáj a szíve, sírna.

Színó szellők hűst lehelnek

Égő homlokára,

Gyógyítván szívét mosolylyal,

Búszke lány szempárja.

Fut ligethe városoknak

Bántó lármájától.

Vigan susog ottan a lomb,

A madár vigan szól.

De mikor az ifjú búsan

A ligethe ballag,

A falombok elbúsulnak,

A madár elhallgat.

Tarantellus.

LÁRMÁS YIZEK.

Írta: Bárony István.

A szélkiáltó szava végig nyilalt a messzeségen!...

A nagy szürke madár egyedül hasítja az őszi levegőt; röpkése gyors és egyenes, minden szárnylibbenéssel nagyot lódul előre, abból látszik, hogy utja nem afféle kóválygás most, hanem tervszerűen kimért.

Lent a Bácska rónasága terül, csupa fekete föld, a sik tarlokon egy-egy szállás, a nádfődeles ház jól elbujik az udvar akácfa között. Sehoh egy tenyérnyi víz, vagy egy vékony erecske, amely körül sás és nád gyökereznék: mit keres hát itt a szélkiáltó?!

Az őszi nap csodás fényességgel hinti be a szeptemberi reggelt; valahol messze, kébbe vesző emelkedése látszik egy széles halomnak, mely befogja a látás határának az alját s éles metszésű körvonalakkal válik ki az egybeolvadó levegőből. Az a titeli fensík. A szélkiáltó mintha egyenest nekivágna a plató meredek sarkának, a visszhang még mindig idehooza mélabus jajgatását, de egyre halkabb a csengő „póli!“, lassankint egészen elvész az első szótág az úrben s csak a sikoltó „li!“ küzdi át magát a széljárta régiókon.

Márcsak egy szürke pontnak látszik az érdekes madár, jó szem is alig kísérbeti tovább; de ni! a sötét pont egyszerre mintha elkezdene bukni a mélységbe, még egy utolsó „li!“ csendül hozzánk, azután csak a kis fényes legyek zümmögése hallik, melyek ezrével rajznak kocsink körül.

Ahol a szélkiáltó lebukott, ott víz van; ott van a mosorini mocsár.

„Kákáss!“ hallom hátul a Stevó cimborám biztatását; két kis ügője nyomban ki is nyújtózik s szinte röplve perdül elének a könnyű bricskával, melyen Stevó dominál, mint urkocsis. Egy kicsit el talált aludni a vadászkompania fele; éppen azt a felét szállította ki Stevó utánunk s mikor megmutatta, hogy negyedórai késés dacára is elibénk tud vágni a „Kákással“: bűsz-

kén kacsintva foglalta el újra házigazda helyét a háttérben.

A réti utról pedig a merre befordultunk, egyszerre megpillantottuk a csillogó vizet, a sötét kákátömböket, a hosszú zöld lapályt, amely messziről olyannak tetszett, mint egy nagy kaszáló, de mi tudtuk már azt, hogy a dunai kiöntések östertületéhez közeledünk, ahol át meg át van szivattyuzva a föld, ki nem száradó nedvességgel s ahol a télviz beszüremkedése után a zöld ár újra meghozza minden nyáron a mocsár vízbőségét.

A mosorini mocsár nem igazi láp, nincs benne semmi rejtélyes, semmi misztikus. Messzire kell menni, míg szélesebb nádat talál ott az ember, ami nád a hol kiszélesedő, hol összeszoruló erekből kinő, azt is összetöri a temérdek sertés, mely kondaszámra fetreng az izzapban mindenütt. De ez a megtiprott, kidagasztott sár s a sás és a nád közt egyaránt eldorádója a vízi vadnak s egyben a vadásznak is. Az ilyen területeket szereti legjobban a sárszalonka, mely pedig delikatesse minden vízimadárnak; s ily megzurbolt pocogót keres legszívesebben a ruca esti huzása idején.

A mi eltűnt szélkiáltónk is ezt a nagy mocsarat kívánhatta, mely levonul egészen a plató aljág s onnan elkanyarodik Vilóvó és Lok felé, ahol a Belo plató sík-vízzel tarkított nádasaitól már nincs messzire Titel.

Egy csapat bibic csapott el jajongva fejünk fölött, leszállott valamennyi a rétre; ott, a keskeny víz partján elkezdtek negédes menuettejüket, otthon érezték magukat nagyon. Ez már az ő birodalmuk határa volt, a lilik serege bátran futkosott mindenfelé, éles szavu fűtyülő snepfék subantak villámos cikázással a mocsár széle fölött. Most már közel voltunk az ígélet földéhez.

Aki csak a lápokat ismeri, az nem igen szokott a tulságosan mozgalmos vízi élethez. A nagy ingoványok hajlós náderdőségeiben megoszlik a zaj, a vízi madár ritkán verődik összetartó nagy seregekbe, a hús rónavizeket is inkább kis csapatok bujják. Mikor a ladik befurja magát a susogó zöldség közé, a csekély mozgás szokatlan nesztől megriad az árnyékban uszkáló vad-

Tanítóválasztások. Karavkován Matirko Imre és Prigl. Szt. Ivánon Schick Malvina, tanítókká választották.

Pályázat van hirdetve a zombori kir. ügyész-ségnél betöltendő fogházfelügyelői állásra. Határidő nov. elseje.

Egyházi ének. A királynak öfelsége névnapja alkalmából a róm. kath. templomban ma reggel 9 órakor tartandó ünnepélyes isteni tiszteleten a kaszinó-egyleti dalárda Führer Róbertnek egyik férjkarra írt miséjét (161. mű) adja elő. Betétek lesznek: graduala „Ave Maria“, édekli Dalmay Pálné urnő és Offertoriumra „O salutaris hostia“, énekli Sörös Antal ur.

Gróf Apponyi Albert Zomborban. Mint az ellenzéki lapok írják, gróf Apponyi Albert október hó 15-én, szombaton, a délutáni vonattal érkezik városunkba. Fogadtatására a bácsmezei ellenzék nagy előkészületeket tesz, sőt egy küldöttség a megye határára Kis-Szállásig megy elébe. Gróf Apponyi mint rendesen, Szemző Istvánhoz fog szállni. A megérkezés napján este faklyásmenet lesz s Donoszlovits Vilmos dr. fogja gróf Apponyit üdvözölni. 16-án bankett lesz a Vadászklub szálló termében; melyre — valamint egyáltalán Apponyi díszes fogadtatására — a helybeli ellenzék nagyban készül.

Kossuth-árvaház Adán. Adán egy árvaház alapítását tervezik, mely Kossuth Lajos nevére lesz elnevezve. Ez ügyben e hét folyamán tanácskozára hívja össze a községi bírő azokat, kik hivatva vannak e nemes és fontos ügy alapmunkálatainak megkezdésére. Ez alkalommal egy bizottság fog létesülni, mely első sorban a gyűjtések módjait beszéli meg, a gyűjtőket kiszemeli, a gyűjtésre az illetőket fölkeri. Mindenki, amennyivel bír, hozzájárulhat e nemes cél testé alkotásához.

Jutalmazott tanító. A konyha- és diszker-tészet érdekében Mautner Ödön budapesti magkereskedő a tavasszal díjakat tűzött ki az e téren legbüzsőbb tanítók és tanítónők jutalmazására. A díjakat a napokban osztották ki s ekkor megyénköl Tóth Endre új-verbázi tanító e címen 20 frankot kapott aranyban.

Rendkívüli közgyűlés. A zombori „Népkör“-nek folyó 1892. évi október hó 16-án, vasárnap, délelőtti 10 órakor az egyet helyiségében tartandó rendkívüli közgyűlésére az egyet tagjai hazafias üdvözléssel meghívtak. Tárgyszorok: 1. Elnökválasztás. 2. Pénztárnoki jelentés az egyet anyagi állapotáról. 3. Lakásváltás iránti intézkedés. 4. A fennlévő adósság mikénti törlesztése. Zimmermann Gyula, alelnök.

Női kereskedelmi tanfolyam. Az újvidéki női kereskedelmi tanfolyam nem nyílik meg az idén. Tavaly elég nagy érdeklődés nyilvánult az intézet iránt és bízható volt, hogy az idén még népszerűbb lesz az. De az eredmény más lett, a tanfolyam meg nem volt nyitható a nagy részvétlenség miatt.

Alapszabályok. A csataaljai első tisztekezési egyet módosított alapszabályait a belügyminiszter jóváhagyta.

Gyujtogatások. Valami gonosztevő nagy aggodalomban tartja most Martonos községét. Az u. n. Tisza-utcaiban ugyanis minduntalan fenyegető föliratokat találnak a falon; azzal rémitgeti az utca lakóit, hogy „a Tisza-utca le kell égnie“. És szept. hó 27-től e hó 1-éig tényleg elő is fordult ebben az utcában 8 tüzeset. A szolgabíró megvette a legerélyesebb intézkedéseket a gyujtogató kézrekerítése végett. Az utcákön éjnek idején most örök cirkálnak s a csendőrség is kutat.

Telekönnyv Apatinban. Azt a ránk zomboriakra nézve nem éppen kellemesen hangzó hírt tudatják velünk Apatinból, hogy az ottani kir. bíróság megkapja a telekkönyvet is. Eppen olyan időben történik ez, amikor mozgalom indult meg az iránt, hogy a járásbíró is bekebeleztesse a zomboriba. A tudósítás szerint az igazságügyminiszter már a zombori államépítészeti hivatalt is utasította volna az iránt, hogy készítse el az apatini járásbírósi épületek átalakítására vonatkozó tervezetet s fölterjesztést kért az iránt, hogy az új telekkönyvi hatóság mikor kezdhetné meg működését.

A szabadkai telefonhálózatot e hó 1-én adták át a közforgalomnak, 40 állomás van szereve a városban.

Október 1. Félbokréztótt kalapos legényeket hoztak be a kocsi már a korai reggeli órákban a környékről. Nótázva jártak-keltek a városban még a dél-előtt folyamán ezek a „gyöngyökre“ besorozott emberek s lassan-lassan kiszállingóztak a Ferenc József lak-tanyába, ahol aztán belebujtatták őket a kéknadrágba és fejükbe nyomták a „münit“. Ott már megszűnik a nóta. Csak addig vigak a legények, amíg a civilelettől bucsuznak. Kimulatják magukat ilyenkor s a közönség ugyancsak megnézi őket, amint csoportosan bandukolnak az utcákön. Mikor aztán „megkapták“ hűségétől 3 évre a borjut is, elhallgat a nóta és a gyöngyöletben csak később szólal meg újra, amikor már tul vannak a regrutaéleten, amikor már beletörődnek a szigorú fe-gyelembé és amikor még vigabb életnek a fardadalomteljes foglalkozás közepette, mint odahaza az édes anya védszárnyai alatt. — A zombori zászlóalj újoncai mindjárt föl is öltöztek, míg a másik három zászlóalj, valamint a más fegyvernemhez tartozó legénységet utba indították rendeltetési helyükre.

Önkéntesek vizsgálja. A szegedi (2-ik) hon-védkerület önkéntesei, köztük a mi honvédezdünkéi is, a napokban állották ki a tartalékos tiszt vizsgát. Az arany kardbójt megjött valamennyinek, aki csak vizsgá-zott. A negyvenkét önkéntes közül egy sem bukott el.

Villanyvilágítás. Ki hinné, hogy a mi Bács-kánkban is eszébe jutna valakinek behozni a villany-világítást? Pedig már meg van. Az újverbázi csatorna zsilipnél lévő műmalmoknál 22, egyenként 12 gyertya-fényű villanylámpa fénylik esténként s rappali fényt áraszt a malmokban és azok körül. Ezek után bízhatólag másfelé is el fog terjedni az új világítás.

A kolera Budapesten. Hivatalosan konsta-tálva van, hogy Budapesten többen haltak el ázsiai kolera-ban, — a betegség azonban járványszerűleg még nem lépett fel. El a körülmény a legmesszebb menő övrendszabályok megtételét parancsolja nemcsak a fő-városnak, de nekünk is. Senki sem ismeri a kolera utjait s így el lehetünk készülve, hogy valamelyik nap az ország más városában is feltűnjék; felhívjuk tehát a városi hatóságot mi is, hogy hatáskörében tegyen meg minden lehető védelmi intézkedést, — ebben különben nem kételkedünk. A városi főorvos és főkapitány pedig vizsgáljanak meg mindent s ahol piszkot, egészségtelen állapotokat találnak, utca, tereken vagy privát házak-ban, — járjanak el kérelmetlenül szigorral. A korzó menti ároknak, valamint a belváros egy-névely utcájának fertőtlenítése igen tanácsos lenne; a dögtér s a vágóhid tisztántartása felett a legérberebben kell örködni; a piaci felügyeletet lelkiismeretesen kell gyakorolni. Mértéktele-gessé és tisztaság a legnagyobb ellenségei a kolera-nak; mert mőndokban áll, tehát ezeket kell szemelőtt tartani. Különben pedig általános utmutatásul álljanak itt a kö-vetkezők: a) Ne igyunk, csak felforralt vizet. b) Kerül-jünk minden nyers, valamint hideg ételt, különösen gyümölcsöt, minden savanyú ételt, szóval mindazt, ami a gyomrot megterhelhetné, vagy diarrhoe előidézésére alkalmas. Az új sör élvezete nem ajánlatos. Bort is csak olyat igyék az ember, mely nincsen meghamisítva. c) A házi szemetet tartsuk a lakáson kívül. A lakást szel-lyesztessük kellőképen. A kűszöböt ajánlatos fertőtlení-téssel porral behinteni. d) Étkezés előtt kiki mossa meg a kezét szappannal.

Az új pénz. A körmői pénzverésében az új pénz verésének előmunkálatai annyira előrehaladtak, hogy még október hó folyamán meg lesz kezdetű az arany huszkoronásoknak és az ezüst egykoronásoknak kiveretése. A pénzügyminiszter a jövő év folyamán 190 millió korona értékű pénzeket szándékozik veretni az állam számlájára, még pedig: 20 millió bronzfillért, 40 millió kétfillérest, 40 millió tízfillérest nikkelből, 22 5 millió huszfillérest nikkelből, 30 millió ezüstkoronást és 7-5 millió huszkoronást, összesen tehát 165 millió darab értm. Ezenkívül már a legközelebbi hónapokban az osztrák-magyar bank számára is fognak a körmői pénz-verésben aranypénzeket verni; a bank ugyanis előreláthatólag mindenkori aranyrud-készletének mintegy 30 százalékat Magyarországon fogja veretni.

Választás. Szabadka sz. kir. város közgyűlése a városi főgymnasiumnál üresedésben levő tanári állásra Simonyi Bélát választotta meg.

Tanítók napidija. A tanügy érdekében két fontos miniszteriális végzés érkezett le a napokban 64083. szám alatt a belügyminiszteriumtól a vármegye közönségéhez. Ugyanis: Bezdán község f. évi költségvetése tárgyában a múlt év december 23-án tartott megyebizottsági közgyűlése 1826. sz. a. hozott határozattal a költségvetésből kibagyta a tanítógyűlési napidij valamint az ipariskolai hitoktatók tiszteletdíjának tételeit. E határozat ellen egytttes felebbeszét nyújtott be Bezdán közs. iskolaszéki elnöke és a községi iskolák igazgatója, mire a fenti szám alatt a belügyminiszter egyetértve a vallás- és közoktatásügyi miniszterrel mindkét tételre kedvező végzést hozott s utasította a községet e kiadási tételek pótlására. A miniszteri leirat indokai az 1872. évi évi és tárgyban kiadott rendelet alapján a tanítógyűlési napidijak kötelező kiadására utal s méltányossági, ugy-kulturális szempontból annak fentartása mellett emel szót; a második kérdésben pedig tisztán jogszersűségét támaszkodik. E miniszteri végzessel két kérdés nyert megoldást; az egyik az, hogy egyes szűkeklű községek többé nem vonhatják meg tanítóiktól, ezeknek hivatalos működésében a község határán tul, sokszor a megye tulsó oldalán is megtartani szokott gyűlések alkalmával megérdemelt napidijaikat, s ha kap a bírő, esküdt, kisbíró, sőt bakter is a község határán tul teljesített hivatalos kiküldetésben napidiját; fognak adni tanítóknak is; — a második kérdés eldöntésével pedig világossá van téve az, hogy az ipariskola egészen más intézmény, mint az elemi vagy ismétlő tanfolyam; más tanügyi hatóság alatt működő, külön szabályrendelettel szervezett működési kör, melybe se tanítót, se hitoktatót díjazás nélkül — vagy esetleg egy időre megállható közmegalakulás alapján az elemi iskolai tanterv rovására létrejött egyezség útján — alkalmazni nem lehet.

Eljegyzés. Urszó Antal a nagyikindai kir. adó-hivatalhoz kinevezett kir. adótitst, jegyet váltott Mayer Antónia kisasszonnyal, Mayer Mihály helybeli iparos leányával.

150 frtos lökés. Egy szabadkai ismert nevű sportsmann a bíróság elé került a napokban egy „szabályszerű lökés“ miatt. Nem azért, mintha a meglökött, avagy a bíróság is kételkedni mert volna a lökés szabályszerűségében, hanem mert szabályszerűsége dacára se találta szabályszerű eljárásnak a meglökött az ilyen eljárást. A múlt hét egyik napján volt a tárgyalás s azóta sokat mulatnak rajta sport- és nem sportörökben. A „szabályszerű lökés“ a bíróság különben könnyű testi sértésnek minősítette. A panaszos valami alantas közege volt a sportembernek. Magyarán és siralommal mondta el a panaszos, hogy a sportsmann miképen hagyta helyben; 6 hétig érezte. Mikor pedig a bírő fölteszi a kérdést a vádlott sportsmannhoz, hogy mit szól a dologhoz az egyszerűen tiltakozik:

— Panaszos téved; én nem vertem meg; az nem minősíthető verésnek.

— De a tanuk igazolják — felelt a bírő — hogy ön megverte panaszoszt.

— Mit tanuk? — nyilatkozott a gentleman. Ezek a tanuk nem kompetensek, tiltakozom vallomásaik komolyan vétele ellen, mert ezek nem lévén a sportban szakférfiak, nem tanuskodhatnak.

— Hogy történt tehát? türelmetlenkedik a bírő. Mire a gentleman boxoló állásba vetvén magát, hatáson boxmutatókat produkálva felelt:

— Egyszerűen, szabályszerű lökéseket adtam neki, az pedig nem verés.

A bíróság azonban, mivel ezidőszert még a sport-üzésnek ezen szabályszerű lökéséi tilosak, a sportsmann 150 frt pénzbüntetésre ítélte, ő azonban felebbezett.

Talált hulla. Újvidéken a halások egy hullát fogtak ki a napokban a Dunából; felismerték benne a Wolf Keresztély kis-kéri asztalos mester hulláját. Hogy vajjon öngyilkosság avagy szerencsétlenség következtében fullt-e bele Wolf a Dunába, nem tudni. Az orvosrendőri boncolás csupán azt konstataulta, hogy erőszak nyomai nem látszanak a hullán s így a gyilkosság k van zárva.

Kórház Apatinban. Apatin község képviselő-testülete elhatározta, hogy kőzkörházat fog építeni. A határozatot jóváhagyás végett fölterjesztette a község a vármegye törvényhatóságához.

kaeca s hápogva emelkedik fel; könnyen elvesznek az ilyen egyes hangok, utának nem marad más, mint a tolóru, vagy az evező csobogása. De itt, az alacsony sás hosszán kigyöző vonalán, a fehérén csillogó mocsár-tavakon egészen más a kép; fogalma nem lehet az itt divatozó zürzavaros eleveleségről annak, aki maga is nem látta.

Mindig közelebb értünk a nagy rónavizhez, mely az első pillanatra úgy látszott, hogy a végtelenségbe húzódik el. A víz tükörsíma háta be volt hintve apró fekete pontok ezreivel, néhol a part olyan volt, mintha tíz-husz soros barna vakondtúrás földné. Azok voltak a pihenő vadrucák csapatai, melyek a meleg őszi napon kikíváncsoltak a szárazra s ott sütkéreztek nagy boldogan, kiterített szárnyal, a mocsár szélén.

Stevó cimborát elkapta birtelen a vadász. Kész lett volna neki rugtatni a „Kakással“ a végtelen sárnak, de a többi vadász idején lefűlte s visszaterelte az egyenes utra, a kereszt felé. A kereszt volt tudniillik a találkozó pont. Ott várt ránk az alsó Bácska egyik leg-érdekesebb specialitása, a „vén gojzer“, a mocsárkirály.

A „vén gojzer“ megérdemelné, hogy époszokat zengjenek róla a Nimródfiak. A lápi Falstaff e tökéletes prototipusát úgy kellene külön tenyészteni mindenképpen, mint egy kihalóban levő ritka növényét. Minden múzeumban adnék utódainak egy külön üveg-burát, hogy akik századok múlva is, mikor már régen nem lesznek lápok és mocsarak, érdeklődni fognak a mocsárkirály fajtajá iránt: ott találják ezt az örökké mosolygó, kifogyhatatlan kedvű, borotváltfejű individuumot a régiségtan tudományának a szentélyében.

Ez a vén gojzer maga elég lenne egy kötetre való tanulmányának. Abból a könyvből, amely vele foglalkoz-nék, megtudhatnók tán sok egyebek közt annak is a titkát, hogy miképen lehet az ember az aggság határán tul szívósabb és fáradhatatlanabb, mint egy husz éves legény s hogyan löheti hiba nélkül a mőrsnepet oly szemmel, melylyel egy betűt se lenne képes okuláré nélkül kislábilizálni.

Oh, Nimródfiak, irigykedjétek; A vén gojzer leg-

alább hatvan éves, de azért lefőz kintartásban s ügyes lövésben mindnyájukat!

Most már együtt volt a vadászkompanyia, nem kellett tovább próbára tennünk kísérletbe vitt türelmünket. A szabályai főszovalbíró, a vadászat rendezője, kiadta a jelszót: „előre“.

Előre oda, ahol a szó szoros értelmében hemzseg a vízi madár, ahol megszámlálhatatlan sokasága a vad-ruccak sokféle fajtajának bukik le az apró hal után az alacsony vízbe.

Az egész mosorini mocsárban nincs tán olyan mély-ség, ahol derékön felül süppedne az ember, ott meg, a lovát készültünk, legfeljebb ha a térdünket locsol-hatta a langos mocsárvíz. Kézelt lépésnyire az eldorádó kezdetétől felröppent az első vándorló nagy rucafalka. Mintha dobpergés perdült volna végig a sikvizen, egy verődtek össze a tapsoló szárnyak; a víz színe egy-szerre sötét lett s az egész környék megtelt a hápogó, riadozó szárnyasok hadával.

De most még nem voltak igazán megzavarva, ezt a kis keringést a csalogató verőfény is okozhatta, mely-ben olyan jól eshetett egy kis légi gimnasztikát rögtönözniük.

A part mentén, a száraz gyepen ugarsnepek lapultak meg előttünk, őt-hat lépésnyire bevárták a sze-keret s jóformán a lovak lába alól rebent föl a legtöb-b. Ez a gyors szárnyu, gerleformájú madár, nem ősmerte itt a félenkséget, pedig ha megriasztják, ugy csapdok, mint a cikázó villám. Pőrcögve röpködtek körülöttünk s ugyancsak ingerelték Stevót, aki már egészen neki-szelesedett a tömérdek vadruca láttára.

Valabára elközdödhett a beállítás. Egyik vadász a másik után szállt le a szekérről s lassan húzódtott a sás közé, a pocogó szivébe. Gondja volt arra Stehrin-gernek, a mi derék vadászuinknak, hogy mindenkinek jusson egy marok fűzavessző, amelylyel az állását kör-rülszurdalja, hogy így minél fődöttebb helyről várhassa a vadászzerencsét.

Előttünk a parton nagy kékszerű gémekek teker-gették hosszú nyakukat, ha valamelyik megijedt s arrább

húzódott, a többi is vonult utána szépen, ki a szárazra ahol megültek egymás mellett, mint a sűtkérező libák.

Egy csapat szélkiáltó a legnagyobbjából lombán mozdult előlünk, folyást a part közelében maradva s alig röpven egyszer-egyszer száz lépéssel odább. Pityegő hangok támadtak a víz közelében, a vizitnyuk megriadt s besurrant a nedves gaz közé, százféle szalonka kezdett egymásnak felelgetni aggódó hangokon.

Valaki nem állhatta már tovább a várakozást s rálött egy csoport vadrucára. Fogadni mernék, hogy Stevó cimborám volt.

Attól az egy lövéstől azután mintha felrobbant volna az egész széles mocsár s milliónyi szilánkját dob-alta volna az ég felé: ugy szállt dübörögve, hápogva, sipítva, kétségbeesve a tömérdek fajta vízi madár ezernyi sokasága.

A gémekek rogtan emelkedtek ostromba testüket s amint mindig magasabba szálltak, tanácstalanul forogtak a nagy fürességben, így keresték az irányt, amerre el-meneküljenek; a rucafalkák sültitve kezdtek elhúzni mindenfelé s mintha egy kis vihar szabadult volna el szárnyaik alól, akkora zenebonát csaptak; a tökeruca hápogva szelte a levegőt s fejét csóválva nézegette, hogy merről fenyeget a veszedelem, a kis csőrőgókaca fecské-villanással csapkodott erre-arra, nehezebb lövést kínálva, mint este a denevér.

Megmozdult egyszerre az egész mocsár, elkezdett sirni, nyögni, beszélni, a vizimadártól hemzsegő levegő.

Fehérhasu bicic újjongott, lelecsapra a vadászokra, mintha tudta volna, hogy most irgalom és kegyelem adatik neki érdemesebb kilátás reményében: a tarka csereket libegtek előttünk, zoldidített vizigalam-bokhoz hasonlót; egy-egy lápi ölyv oldalgett el lom-hán a leshelyek fölött, gondosan ügyelve, hogy tulsá-gosan közel ne kerüljön a löfégyverekhez; a szalonkák pedig minden oldalról le-lecsapkodtak a védett sűrű-ségbe, a honnan az első gyanus mozdulat száz lépés-nyírel is újra kiverte őket.

A csöndesen uszó őszi felhők alatt olyan világra szóló hangzavar támadt egypár perc alatt, hogy gyakori

nyáron delmi é megirtu folyamán saanak. Zsuljev gatójáb többek hogy m mert Zs felolvás

Póttarta is köt-l póttarta N nevű fa niszter.

Kovács a kocsi volt a gyon m belőle.

Hetekké közpört akart te alapjár. 2 ftt ve vitva 92 menekül teni. Az emlékezi újvidéi József a Szenten vénysz.

A formá nek tag tanára a ügyi és biztos, u ki, mely hagyás bizottsá mint edd nélküli, e próbáltuk hónapra vizsgálat izben csá rendes h Ez utób birni a b még azot államszű állami ll annak az telenek b tözködtü akariják, zat ezen tozást ta juniusi g napon es tartani u új szabá kezdve e ság szék államszű nemű fel

E fiwere, E mond eg István az anyja, at Amáliána évében e

lott fülne a szétsze Leb diszharne lépten-n S m tek s egy két part megnyit rőtönözta hatásabz lása csá

Va tenorjaiva pompása A e nótát va zokogó is balról is kal ékes lettal szá ságos dő mintha dő valami el csodálato renese, t s aztán e Különbe mocsár k

De másik k zánk suso látás, bo hadjárati báránypa ezermeste nyára ke

Aks a megné

Felolvasások az iparosok részére. A nyáron itt járt Kulinyi Zsigmond, a szegedi kereskedelmi és iparkamara titkára s — mint annak idején megírtuk — megpendítette azt az eszmét, hogy a tél folyamán városunkban iparos felolvasó estélyek tartásának. Most a kamarától átirat is érkezett ez ügyben Zsulnevits Ernőhöz, a középkereskedelmi iskola igazgatójához, a ki érintkezésbe bocsájtotta ez ügyben többekkel s így hihető, hogy a felolvasások nemcsak hogy megtartatnak, de sőt igen érdekesek is lesznek, mert Zsulnevits ur ismert ügybuzgalmával jár el a téli felolvasások ügyében.

Póttartalékosok bevonulása. A honvéd póttartalékosok e hó 6-ára vannak behíva a részükre is kötelező 8 heti újoncképzési időre. A cs. és kir. póttartalékosok 1-én vonultak be az újoncképzéshez.

Névváltoztatás. Kornhauser Jakab és Rudolf nevű fia, szabadkai lakosok, vezétkénevetek belügyminiszteri engedéllyel „Kárpáti“-ra változtatták.

Csak magot akart. Ó-Becsén rajtakapták Kovács Pált, a mint a Frenner István kukoricáját rakta a kocsi. Akkor csipték el a csőzök, a mikor már tele volt a kocsi. Azt mondta Kovács Pál, hogy neki nagyon megtetszett az a kukorica s csak magot akart belőle.

Hamis takarékpénztári könyvecske. Hetekkel ezelőtt történt Budapesten, hogy az országos központi takarékpénztárnál egy fiatal ember 9200 forintot akart felvenni egy hamisított takarékpénztári könyvecske alapján. Rájötték azonban, hogy az illető könyvre csak 2 forint volt befizetve s a szám igen ügyesen ki volt javítva 9200-ra. Terve tehát meghiúsult és a család megmenekült. Most azonban a család már sikertült kézre keríteni. Az újdéki takarékpénztári hivatalnok véletlenül emlékezett a fiatal ember külsejére és leírása alapján az újdéki rendőrség már el is fogta a hamisítót. Gréger József a neve s Ujverbáson volt ezelőtt könyvkötősegéd. Szenttamás fogták el és átadták az újdéki törvényszéknek.

Az államszámveteltani vizsgálat reformja. Az államszámveteltani vizsgáló bizottság, melynek tagja: Bochkor Károly dr., az államszámveteltan tanára a budapesti tud. egyetemen, és egy-egy a pénzügyi és a közoktatásiügyi miniszter részéről kiküldött biztos, új államszámveteltani vizsgaszabályzatot dolgozott ki, mely most az említett miniszteriumoknál van jóváhagyás végett. Az új szabályzat szerint, a vizsgáló bizottságnak jogában áll azokat a vizsgázókat, akik — mint eddig gyakran tapasztalták, minden elméleti készület nélkül, csakis a gyakorlati tanulmányokra támaszkodva, próbáltak szerencsét a vizsgáló bizottság előtt, 2-10 hónapra visszautasítani, s ha az illetőket a második vizsgálatnál is készületlenül fogják találni: akkor harmad ízben csak egy év múlva, az államszámveteltan (félévi) rendszeres hallgatása után fognak vizsgálatra bocsájtani. Ez utóbbi intézkedéssel alapos készülésre szándékozik bírni a bizottság a vizsgázókat, mert az említett esetben még azok is, akik eddig oly helyen laktak, ahol az államszámveteltant rendszeren nem adták elő s így, ha állami illetőleg gazdasági alkalmaztatásukat igazolták, annak hallgatására nem voltak kötelezve, ezentel kénytelenek lesznek állásukat odahagyni s oly helyre költözködni, a hol az államszámveteltant hallgathatják, ha azt akarják, hogy vizsgálatra bocsájtassanak. Az új szabályzat ezen az elvi eltérésen kívül még néhány alaki változást tartalmaz. A vizsgálatokat ezentel is szeptembertől júniusig minden hó elején rendszeren vasár- vagy ünneppalapon és a félévek végén január és júniusban fognak tartani mindig nyilvánosan. A vizsgálati díj 10 forint. Az új szabályzat az 1893-4. tanévtől, esetleg már januártól kezdve életbe lép. Az államszámveteltani vizsgáló bizottság székhelye: Budapest, Zöldfa-u. 22., a hová úgy az államszámveteltani vizsgálat engedélyezése, mint mindenféle felvilágosítás végett intézni kell a kérvényeket.

Halálozás. Weindl József köz- és váltó-üggyvéd fiú, Kluzsák Juszina leánya és férje Deogárió Zsigmond egy gyermeke illetve unokák Deogárió Irén, István és Oszkár, mely fájdalommal tudatják nővére, anyja, anyósa és nagyanyjuk özv. Kluzsák szül. Weindl Amáliának folyó hó 3-án, délelőtti 11 órakor, élete 73 ik évében elhunytát, hült tetemei e hó 4-én délután 4 és 1/2

órákor fognak a helybeli Rókus-sírkertben örök nyugalomra tétetni. Béke hamvaira!

Költségvetés. Újdéki szab. kir. város jövő évi költségvetésében a kiadási tételek összege 282495 forint 21 krajczár, a bevételek pedig 202122 forint 10 krajczár. A 80373 forint 11 krajczár hiány 45% pótdadó kivételével utján fedeztetik.

Az illetékek kezelése. A pénzügyminiszter rendeletet bocsájtott ki az illetékek kezelésében. Dacára annak — ugymond — rendeletében, hogy az illetékek utasításban foglalt intézkedések pontos és szabatos alkalmazása mellett egy a kétszeres illeték-kiszabásoknak, mint a már befizetett illetékek végrehajtásra való kimutatásának eseteit ugyszóval kizárták kellene feltételezni, mégis az utóbbi időben tapasztalható volt, hogy egyes adóhivatalok az illetékek kétszeres kiszabásának elkerülésére nem fordítanak kellő gondot s a már befizetett illetékeknek kényszerbehajtása, vagy a behajtás megkísérlése által a feleket indokolatlan zaklatásoknak teszik ki. E visszas és így a pénzügyi szolgálat megbízhatósága, mint az egyes felek érdekében mulhatlanul orvoslandó állapot gyökeres megszüntetése végett az adóhivatalokat az említett utasítások legpontosabb foganatosítására azzal az ismételt kijelentéssel kötelezi a miniszter, hogy az utasítások ellenére elkövetett bármely mulasztás esetében ragaszkodni fog a fegyelmi szabályok teljes szigorú alkalmazásához. Egyidejűleg kötelességé teszi a pénzügyigazgatóságoknak, hogy az adóhivatalok illetékek kezelésének időnkénti megvizsgálása alkalmával, az utasítás szóban forgó intézkedéseinek pontos betartását is szigorúan ellenőrizzék s a tapasztalt mulasztás esetében a megtorlás iránt saját hatáskörükben legott gondoskodjanak.

Vaskereskedők országos értekezlete. Az országos értekezlet rendezésében a vaskereskedők sem akarnak elmaradni. A Braun, Róza és társa egri épület és butorvas-gyár cég a magyarországi vaskereskedők országos értekezletre akarja összegyűjteni. A főhívás, mely a hazai vasüzletet rendkívül megnéhezíti jelenségre utal, többek között ezeket mondja: Az utóbbi években a hazai vasiparban oly jelenségek merültek fel, melyek a hazai vasüzletet rendkívül megnéhezítik és nem sok idő kell hozzá, hogy a vaskereskedés egészen tarthatatlanná váljék. — Ezen jelenségek közül csak azon mindnyájuk által ismert szomorú körülményre utalunk, hogy a hazai vasgyárak nem képesek a piacot rudvassal, tengelylél, sodronyszeggel, lemezekkel és más ilyen, a vaskereskedelem magyát képező cikkekkel ellátni. Ez okból ma holnap a vaskereskedők oly helyzetben lesznek, hogy irtés boltban kell üzletüket folytatniok. Ez tarthatlan és visszás állapot, melyen segíteni kell és segíteni lehet. Kérjük tehát a t. vaskereskedő urakat, ha vajjon nem tartják-e szükségesnek ezen visszás helyzetet egy országos, az összes vaskereskedők által látogatott gyűlésen megbeszélni és azon módokról tanácskozni, melyek segítségével a mai állapotokon változtatni lehetne?

Színház. Csóka Sándor, a szabadkai színház igazgatója, dráma, vígjáték, népszínmű és opera operette társulatával előadásait f. évi október hó 5-én, szerdán, 1-ső bérletfolyam kezdetével bérlet 1-ső számában a „Kis molnárné“ című általános kedvelt 3 felvonásos, regényes operettével fogja megkezdeni.

Eltűnt szászok. Mint leveleznök értesít, a zentai rendőrség eltűnt szászoknak titi a nyomát. A dolog története a következő: Rajeczki Antal nem rég szülőfalujába fogadta özv. Majoros Józsefné. Rajeczki azonban a beléje helyezett bizalommal vissza élt. A mult heten özv. Majorosné észrevette, hogy a pénzeszekrényéből 4 drb százforintos bankjegy eltűnt. Azonnal kérdőre vonta az új inast, ki tagadta a lopást, mire uronője befogatott s esendőrökért Csantavérre hajtattott, az alatt Rajeczki kerekelt oldott s holléte azóta ismeretlen. Személyleírása: 32 éves, erdélyi származású, mérsáros, utóbb inas, termet közép, hajlott, haja szőke, bajusza szőke, hosszú, szeme sárga; a jobb kezén kis ujja meredt.

Könyvörömlények. A belügyminiszter 6 hó tartamára engedélyt adott az ó-becsei ág. hitv. evang. leánygyülekezletnek, a templomi felszerelések és baranok beszerzése végett könyvörömlények gyűjtésére.

Spekuláns gyujtogató. Winterstein Péter ó szivaci lakosnak egy kazar rohadat szalmája volt. Ezt a haszonvetetlen szalmát óriási összegre biztosította. A ravasz lelkű ember merő spekulációból biztosította ily óriási összegre, gondolván, rossz a szalma, azt fűgyújtja és kifizetik neki a biztosított összeget. És valóban le is égett, azzal a bővíttéssel, hogy a szomszéd Tolnajer Frigyesnek 161 kereszt buza asztagjába is átesaptak a lángok, ami szintén teljesen elhamvad. A spekuláns gyujtogató, mikor kérte a biztosítási összeget, pénz helyett megnyitották neki a börtön ajtaját.

Halálozás. Schrier József monostorszeghi róm. kath. káplán, 30 éves korában, 5 éves áldozarsága után elhunyt. Temetése a községben és a környék nagy részvéte mellett ment végbe.

Ó-Becse költségvetése. Ó-Becsenek jövő évre szóló költségvetése a következő mérleget tünteti föl: bevételek 251,796 forint; kiadások 237,417 forint 33 krajczár; mutatkozik felesleg 14,398 forint 67 krajczár.

Városi ügyek.

Az utialap költségvetése. Zombor szab. kir. város törvényhatósági bizottsága a mult hó 28-án tartott rendes közgyűlésében az utialap 1893. évi költségvetését megállapítván, az folyó évi október hó 4-től számított 18 napon át dr. Gertinger Pál tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések a város polgármesteréhez címezve benyújthatók.

A bérkocsi iparról szóló szabályrendeletet a szept. hó 28-án megtartott városi közgyűlés módosítván, közli most a polgármesteri hivatal, hogy ezen határozat folyó évi október hó 4-től számított 30 napon át dr. Gertinger Pál tanácsnok hivatalos helyiségében közszemlére kitétetett, ott a hivatalos órák alatt betekinthező és ellene felebbezések ugyanezen idő alatt a városi tanács-hoz címezve benyújthatók.

Művészet és irodalom.

A „Vasárnapi Ujság“ október 2-iki száma a következő tartalommal jelent meg: „Kisfaludy Károly“

emlékszobra Győrött. Mátrai Lajos szobornívő. — „Óda Kisfaludy Károly szobrának leleplezési ünnepére.“ Szávay Gyulától. — „A király futása.“ Elbeszélés írta Bakssay Sándor. (Cserna Károly rajzaival.) „A kholera Oroszországban.“ (3 képpel: 1. Az orosz cár és cárné látogatása a kholera betegeknek a kórházban. 2. Orosz papok körmenete a Szt-Pétervárott a kholera ellen. 3. Úszó kholera kórház a Volgán, Nisni-Novgorod mellett.) — „Kritikai jegyzetek.“ Kisfaludy Károly kiadatlan műveiből. Közli: Bánóczy József. — „Amerikánádák.“ — „A kölni dóm legendája.“ — „Reiszig Ede, az új kereskedelmi államtitkár.“ (Arcképpel R. Hirsch Nelli-től.) — „A filippopolis kiállítás.“ Strausz Adolftól. (6 képpel: 1. Részletes a kiállítási parkból. 2. A kiállítás főkapuja és az iparsarnok. 3. Karlovo városának pavillonja. 4-5. Részlet Filippopolisból. 6. Nanecevic bolgár pénzügyminiszter a bolgár kiállítási bizottság elnöke.) — „Stanhope“ (arcképpel és képpel: „Kholera betegek elszállítására Hamburgban.“) — „A baromi kiállításból.“ (6 képpel.) — Irodalom és művészet; Közintézetek és egyletek; Mi újság; Sakkjáték; Képtalány stb. rendes rovatok. A Vasárnapi Ujság előfizetési ára negyedévre 2 forint, a Politikai Ujdonságok-kal együtt 3 forint. Megrendelhető a Franklin-Társulat kiadóhivatalában (Budapest, egyetem-utca 4. szám.)

Közgazdaság.

Baromi- és vadászkiállítás Zomborban. A bácskai gazdasági egyesület október 9-13-ig Zomborban vadászkiállítással kapcsolatos baromi kiállítást és vásárt rendez, melyen a földmívelési miniszterium kiosztás céljából fajbaromfiakat fog vásárolni. A baromi kiállításra elfogadjatik mindennemű baromi, házinyúl, élő madár és felszerelési tárgy. A vadászkiállításra: kitémött állatok és madarak, aggancs, régi és modern vadászfegyverek, halók, csapdák, stb. vadászati eszközök és felszerelési tárgyak. Programot, bejelentő ívet küld és felvilágosítással szolgál Rombay Dezső g. e. titkár (Zombor, Trefort-utca).

Baromfiállítás és vásár. A Bács-Bodrogh vármegyei gazdasági egyesület Zomborban, a Vadászkiállítás szálló udvarán 1892. évi október hó 9-től 13-ig díjazással egybekötött baromfiállítású és vásárt tart. Ezen kiállításra, melyen a nagyméltóságú földmívelésügyi min. kir. miniszterium kiosztás céljából fajbaromfiakat fog vásárolni, elfogadjatik: minden fajtyú, gyöntyűk, pulyka, kácsa, lúd, galamb, erdei és szoba-madár, tengeri nyúl, baromfiketrec, ol-minták és tervezetek, baromfi-ol felszerelési tárgyak, baromfi termékek, segéd-eszközök és idevonatkozó irodalmi termékek. Helypénz, melybe a ketrec és ellátási díj is bele értődik: tyúkokért darabonként 20 krajczár, pulykákért db 30 krajczár, kácsákért db 30 krajczár, ludakért db 30 krajczár, galambokért db 10 krajczár, madarakért db 10 krajczár, tengeri nyulakért db 20 krajczár, egyéb tárgyakért az elfoglalt terület négyzetmétere után 20 krajczár. A helypénz a bejelentéssel egyidejűleg beküldendő. A bejelentő ív pontosan kitöltve a helypénzzel egyetemben legkésőbb október hó 5-ig Zomborba, a Gazdasági Egyesület titkárához küldendő. A kiállítandó állatok és tárgyak október hó 6-tól 8-ig bérmentve beküldendők. A kiállított állatok és tárgyak érdem szerint oklevéllel vagy pénzbeli díjjal lesznek kiténtetve. Kelt Zomborban, 1892. évi szeptember hó 10-én. Schmausz Endre, elnök. Rombay Dezső, titkár.

A iparsó szállítása. A kereskedelmi miniszter kilitásba helyezte, hogy a sójövédékről s a hazai iparnak állami kedvezményekben részesítéséről szóló törvények értelmében mérsékelt áron adott iparsó az államvasutak által, legalább tízezer kilogrammért való díjfértés esetén, szállítási díjkezelésben részesül. Hogy e díjkezelvényt élvezeti célokra szánt sósól igénybe ne vehetessék s csak azok rendelkezésére álljon, kik mérsékelt áru iparsó igénybevétele engedélyt nyertek: utasítást nyertek a bányászati és sóhivatalok, melyeknél iparosok és gyárosok részére mérsékelt áru iparsó van kiutaltva, hogy a só kiszolgáltatása alkalmával, ha az legalább száz métermázsát, illetve teljes vasuti kocsi rakományt tesz, kívánatra bélyegmentes igazolványt állítsanak ki, melyben az engedélyes neve, az iparsó mennyisége s a leadási állomás ki legyen tüntetve. Ezen igazolvány minden egyes feladásnál a fuvarlevélhez ragasztandó.

Faluk és a vágóhid. A földmívelési miniszter felmerült kérdésként folytán, közelebb a megyéhez intézett rendeletében kijelenté, hogy mivel az 1888: VII. t. c. s arra vonatkozó végrehajtási rendelet értelmében ott, hol a huszofogasztás jelentéktelen s közbiztonság hiányában, se a község se a mérsáros vágóhid építésére nem kötelezhető: nem képez kihágást ily helyeken a szarvasmarháknak a vágóhidon kívül történt levágása, ha egyébként a végrehajtási községben előírt követelményeknek s a fennebbi közegészségügyi szabályoknak az illetők eleget tesznek. Tanácsosnak vélné egyébiránt a miniszter, ha a főszolgabírák, az alispán rendeletére, oly községekben, a hol se község, se magánhid nincs, bekerített s közel vagy téglával kirakott és tisztán tartható helyett jelölésnek ki az állatok vágására.

A vetések állása és a mezőgazdasági állapot 1892. szeptember 18-tól október 1-ig bezárólag. (A földmívelésügyi min. kir. miniszteriumhoz az állandó gazdasági tudósítókól beérkezett jelentések alapján.) Az időjárás az utóbbi két hét alatt is száraz meleg volt s csak néhol esett. A tengeri törést sok helyütt befejezték, néhol pedig még folyamatban. A Duna jobb partja, s a Tisza-Maros szöge egy részének kivételével, hol közepesen felült a termés, nagy átlagban gyenge közepeszerűnek mondható. A burgonya szedését is most végzik. Néhol jó termést adott, azonban többnyire sok kívánnivalót hagyott hátra, úgy mennyiség, mint minőség tekintetében. A cukor- és takarmányrépa a Duna bal és Tisza mindkét partján, valamint az erdélyi vármegyék egy részében javult ugyan, mindazáltal csak közepes termést ígér. A dobány szedését befejezték. Levelei egészségesek s a termés mennyisége is kielégítő. A szüretelést is az egész országban megkezdték. A kelőleg permetezett szőlőkben a must jó minőségű, azonban mennyiség tekintetében alig vehető számba. Az őszieket majdnem mindentit elvetették s ott a hol eső járt, szép zöld vetések is láthatók. Ámbar elég egyenletesen keltek fejlődésükre nagyon kívánatos volna az eső. Csak a

repce kelt oly rosszul, hogy több felé ki kellett szántani. A mezei egerek, valamint a földi bolha sok helyütt elszaporodtak s kivált a repcében tesznek kárt.

Közigazgatási bejárás. A tervezett szabadkai villamos vasút közigazgatási bejárását a kereskedelmi miniszter, Papp Árpád min. titkár vezetése alatt, ez évi október 8-ára tűzte ki. A pályán, melyet előbb gőzerőre terveztek, a Ganz-féle felső áram vezetésű villamos rendszer alkalmazását vették kiállításba.

A tengeri szállítás. Vett értesítés szerint a m. kir. államvasutak igazgatósága a kereskedelemügyi m. kir. miniszter urnak az érdekelt szállítóközönség érdekében kiadott rendelete folytán, azon intézkedést léptette életbe, hogy új természetű morzsolt tengeri, akár zsákokban, akár ömlesztett állapotban (ala riufusza) kerüljön feladásra, f. évi október hó 15-től visszavonásig, de legkésőbb jövő évi február hó utolsó napjáig minden egyéb kocsirakomány áru előtt első sorban szállítsák el.

Naptár. Október.

Havi és heti nap	Katolikus naptár	Protestáns naptár	Görög-orosz naptár
4 Kedd	Szeraf. Ferenc	Sz. Ferenc	22 Fókáz pk.
5 Szer.	Karola, Placid	Aur., Placid	23 Sz. Iván fogs.
6 Csüt.	Brunó	Frigyeske, F.	24 Tekla sz.
7 Pént.	Juszt., Márk	Abadiás, Am.	25 Frozina

Felelős szerkesztő:

Dr. BALOGHY ERNŐ,

köz- és váltó-ügyvéd.

Laptulajdonos és kiadó

BITTERMANN NÁNDOR.

HIRDETÉSEK.

7738. sz.

kig. 1892.

Pályázati hirdetés.

Bácsjufalu községben lemondás folytán megüresült jegyzői állásra pályázat nyitattik.

A folyamodók felhívtnak, hogy az 1883. évi I. t. c. 6-ik §-a értelmében felszerelt kérvényeiket, melyben törvényhatósági bizonylattal igazolni tartoznak azt is, hogy az állam hivatalos nyelvén felül a szláv nyelvet is értik, hozzám **október hó 21-éig** nyujtsák be.

Javadalmazás:

1. Kézpénzfizetés 352 frt 88 kr.
2. Hat öl kemény tűzifa váltására 48 frt.
3. Szabad lakás.
4. $\frac{2}{4}$ telekfeld s legelő illetmény, szérüs- és házkert élvezete. Ezen ingatlanok adóját a jegyző fizeti. Hódsághon, 1892. évi október hó 1-én.

VISSZ JÓZSEF,

főszolgabíró.

3-1

VI/1892. kgy.

Csantavér község elöljáróitól.

Arverési hirdetés.

A község tulajdonát képező **nagyvendéglő haszonbérbeadási ideje f. évi október hó 9-én délután 3 órára** kitűztetik a következő arverési feltételek mellett:

1. A nagyvendéglő három egymásután következő évre haszonbérbe kiadatik, a bérleti év 1893. évi január hó 1-ső napján kezdődik és 1895. évi december hó 31. napján végződik.

2. A kikialtási ár 800 frtban állapítatik meg, melynek 10%-a vagyis 80 frt az arverés megkezdése előtt kézpénzben vagy törvényesen elismert értékpapirokban leteendő, mely összeg az utolsó bérleti év utolsó negyedébe fog beszámíttatni.

3. Oly egyének, kik vagyonnal nem rendelkeznek, tartoznak a már letett 80 frt bánatpénzen kívül még 500 frt, azaz ötszáz forintot biztosítékul kézpénzben vagy törvényesen elismert s elfogadható értékpapirban letenni, ha a biztosíték kézpénzben tétetett le, úgy az a helybeli takarékpénztár részvénytársaságnál 5%-os kamatozás mellett el fog helyeztetni, melynek kamatait a bérlő élvezendi, ha pedig a biztosíték értékpapirban tétetett le, úgy az a község tüzmentes vasszekrényében fog őriztetni, ezen biztosíték ha kézpénzbeli, úgy az utolsó bérletév utolsó negyedébe fog beszámíttatni.

4. A haszonbéri összeg mindig évnegyedenként előre fizetendő.

5. A haszonbérlet az épületet oly karban tartozik átadni a három év eltelte után, mint azt a községtől átvette, miből kifolyólag mindennemű javítások bérlőt illetik.

6. A nagyvendéglőhöz szükséges italmérsi, illetve kimerési engedélyt a bérlő saját költségén tartozik megszerezni.

7. Azon esetre, ha a község a nagyvendéglő épületet 1893. évi január hó 1-ső napjára Szabadka sz. kir. várostól át nem kapná, úgy a községre az átadás csak akkor fog kötelezővé válni, amely napon azt 1893. évben átvette.

8. Fentartja a község magának a jogot arra nézve, hogy ha oly bérlő venné ki a nagyvendéglőt haszonbérbe, akinek személyében elég biztosítékot erkölcsileg nem kapna, egy újabb arverés útján azt kiadni.

9. Az arverési jegyzőkönyvre szükséges bélyeg és egyéb felmerülő költségeket a bérbevevő tartozik megfizetni.

10. Az ezen bérbeadás a bérlőre azonnal, a községre pedig a képviselőtestület jóváhagyása után válik kötelezővé.

Kelt Csantavéren, 1892. szeptember 15-én.

Szokola Gyula, **Sinkovits Ferenc,**

közs. jegyző. 3-3 közs. bíró.

É R T E S I T É S.

Van szerencsém Zombor és vidéke nagyérdemű közönségének becses tudomására hozni, miszerint helyben, főutca, Kossanits A. C.-féle házban „Kossanits A. C.” cég alatt fennállott

divat-rőfős-üzletet

átvettem és azt

PANDUROVITS D. M.

törvényszékieleg bejegyzett cég alatt tovább vezetem.

Miután üzletemet a **legszebb, legdivatosabb és legolcsóbb** áruval úgy hazánk, mint a külföld legelső gyáraiból berendeztem, kérem a nagyérdemű közönség kegyes pártfogását, melylyel vagyok

Zombor, 1892. évi október hó 1-én.

kiváló tisztelettel

PANDUROVITS D. M.

10-1

A tisztelt hölgyközönség becses figyelmébe!

Van szerencsém a n. é. hölgyközönségnek b. tudomására hozni, hogy **Zomborban, Falcione Gusztáv ur házában,** a mai kor igényeinek megfelelő

női ruha-divattermet

nyitottam, melyben a legújabb divat szerint mindennemű női ruháknak Schack V. bécsi első szabászati intézet szabadalmazott rendszere szerinti készítésére vállalkozom. Szövetmintákat valamint díszeket a legnagyobb választékban raktáron tartok.

Vidéki megrendelőknek különösen ajánlom előnyös szabász-rendszerem, miután mindenféle próbákat feleslegessé tesz.

Teljes ruhák 20 frttól feljebb.

☛ Tanítványok 3 hó alatt teljeszen kiképzettnek. ☛

Tisztelettel

Neuhaus Zsófi,

Schack V. tanítványa.

3-2

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Kula mezővárosában lemondás folytán megüresült magyar német tanítványi r. k. tanítói állásra **f. évi október hó 16-ik napjáig** pályázat hirdettetik. Javadalmazás: 400 frt kézpénz negyed-évi előleges részletekben, 5 urbéri hold szántóföld adóteherrel és évi 100 frt lakbérilletmény. Az ismétlődő iskola ellátásáért külön díj nem jár. A magyar és német nyelv tökéletes bírása mellett mindkét nyelvben való tanítói képesítés kívántatik. Az egyházi zene és énekekben jártasok nagyobb pártfogásra számíthatnak. A megválasztott tartozik a népet vasárnaponként az énekekben tanítani. Az állás azonnal elfoglalandó. A kellőleg felszerelt és bélyeggel ellátott folyamodványok a kulai r. k. iskolaszékre címezve, nt. Martin József kerületi esperes urhoz Filipovára küldendők. A választás folyó évi október 20-án fog megjelötni.

Kulán, 1892. évi szept. 30-án.

Dr. Hoffmann Károly,

iskolaszéki elnök.

Nagybani borkereskedés!

Van szerencsém e város és vidéke n. é. közönségét tisztelettel értesíteni, hogy helyben, **bajai ut 12. sz. alatt az iparcsarnok mellett, saját házámban**

bor-üzletet

nyitottam, raktáron tartok állandóan nagy választékban méltányos versenyárak mellett, **termelőktől beszerezett, tisztán kezelt,** kitűnő minőségű, valódi **tolna- és baranyamegyei,** nevezetesen **szegszárdi vörös, decsi és pécsi fehér, schiller, asztali és pécseyborokat.**

☛ Mintát vidékre készséggel küldök. ☛

Tisztelettel

Márton Kálmán,

törvz. bejegyzett borkereskedő és szikviz-gyáros

ZOMBORBAN.

4-2

☛ Bérlet. ☛

A zentai határban, Cornyos pusztán lévő, Majoros József örökösének tulajdonát képező 400 lánenyi

☛ földbirtok ☛

főbb évre bérbeadatik.

3-1

Éz ügyben értekezhetni Majoros József özvegyénél Cornyos pusztán.

25309. sz.

Bács-Bodrogh vármegye alispánjától.

alisp. 1892.

Hirdetmény.

Bács-Bodrogh vármegye alispánja részéről közlirre tétetik, miszerint a temerin-járeki műtnak helyreállítására alkalmával felhasználhatlanul visszamaradt a vármegye öneljárja ki nem felölt és az említett műtn egyes szakaszain eladásra felállított téglanyag, mely jelesen ugyanezen műtn mentén a 16-17. és 17-18. kilométer közt 1458 rakásban 145.800 drb kongotéglát foglal magában, egy rakást 100 drb téglával számítva, a **helyszínen nyilvános árverés útján fog eladatni.**

A midőn ezen nyilvános szóbeli árverésnek határnapjául **1892. évi október hó 16-ik napjának** (vasárnap) **délelőtti 9 órája kitűztetik;** egyidejűleg értesítetnek a venni szándékozók, miszerint a kérdéses anyag a fentebb említett módon mindenkor a legtöbbet ígérőnek **azonnali kézpénz** fizetés mellett fog eladatni, az árverés a mondott időben a fentebb jelzett 16. számú kilométeroszloptól veszi kezdetét, továbbá, hogy az egyes rakásokban felhalmozott kongotéglá mennyiségek, — valamint az egyes sorompóoszlopok között fekvő hulladékanyag csakis egyes rakásokként, illetve egyes sorompókönként fog elárvereztetni, továbbá a megvett kongotéglá anyag az árverést követő 8 nap alatt mindenki által elhordandó, annál is inkább, mert különben az a vevő kárára újból el fog adatni, végül pedig, hogy az ekképen meghirdetett árverést Járek község két elöljárósági tagjának közbenjötté mellett Maison Lenárd utmester fogja megtartani, ugyanennek kezéhez lévén a vételár és pedig a helyszínen azonnal lefizetendő.

Kelt Zomborban, 1892. szeptember 27-én.

Schmausz Endre,

alispán.

2-1

1805. sz.

1892.

Pályázati hirdetés.

Sztanics község elöljárósága részéről lemondás folytán üresedésbe jött rendőrvetetői állásra ezenel pályázat hirdettetik.

Javadalmazása évi 400 frt, mely havi utólagos részletekben lesz kifizetve. A szükséges ruházatot a megválasztandó saját költségén tartozik beszerezni.

Felhívtnak a pályázni óhajtók, hogy szabályszerűen felszerelt kérvényeiket alulírott elöljárósághoz folyó hó 15-éig nyujtsák be, mert a később beérkezettek figyelembe vételni nem fognak.

Sztanicscon, 1892. évi október 1-én.

Neszmirák Mátyás,

jegyző.

Weiner Ádám,

3-1 bíró.

Pályázat.

Bács-Bodrogh vármegye Kupuszina községében egy róm. kath. magyar tanítványi újonnan rendszeresített **tanítónői** állásra pályázat nyitattik. Évi jövedelme 400 frt kézpénz a község pénztárából évnegyedes előleges részletekben és 50 frt lakdíj, vagy esetleg a község által kijelölendő szabad lakás. Ezen állásra csak **tanítónők** pályázhatnak. A megválasztott tartozik az iskolaszék által kijelölendő egyik osztályban az előirt tantárgyakat s a női kézimunkát is tanítani. Az állás elfoglalásának idejéről a megválasztott külön értesítést nyerend s fizetése az elfoglalás napjától fog folyósíttatni. A kellőleg felszerelt kérvények **f. évi október hó 20-ig** a kupuszinai iskolaszékre címezve, ftdő Meszner István kerületi alesperes urhoz Bezdánba (Bácska) küldendők. Kelt Kupuszinán, 1892. szeptember 22-én.

Lajthay Nep. János,

plébános, iskolaszéki elnök.

3-3